

ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

Број: _____

Датум: _____

Београд, Господара Вучића бр. 50

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА БЕЗБЕДНОСТИ,
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ**

Одлуком Наставно-научног већа Факултета безбедности бр. 580/13 од 07.10. 2015. године, именована је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације кандидата **Владимир М. Цветковића** МА под насловом „*Спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији*“, у саставу:

1. др Владимир Јаковљевић, редовни професор, председник
2. др Зоран Кековић, редовни професор, члан
3. др Желимир Кешетовић, редовни професор, члан,
4. др Славољуб Драгићевић, ванредни професор, члан
5. др Јасмина Гачић, доцент, члан,

Комисија је проучила достављени рукопис докторске дисертације и Наставно-научном већу подноси следећи

**РЕФЕРАТ
О ЗАВРШЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ**

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији

Владимир Цветковић, МА је рођен у Крагујевцу 8.2.1987. године. Завршио је Основну школу „Свети Сава“ у Баточини (1994 – 2002) са просечном оценом 5,00 (пет). Средњу школу унутрашњих послова (2002 – 2006) је завршио са просеком 5,00 као трећи у рангу. По завршетку средње школе, почиње да ради у ПУ Крагујевац, као млађи полицајац – приправник и на тим пословима проводи 5 месеци до уписа Криминалистичко-полицијске академије. Основне академске студије на Криминалистичко – полицијској академији у Земуну (2006 – 2010), завршио је са просечном оценом 10.00 (десет) као први у рангу. Дипломске академске студије – мастер на Криминалистичко – полицијској академији у Земуну

(2010 – 2012), завршио је са просечном оценом 9.90, одбранивши мастер рад са насловом: „Управљање у ванредним ситуацијама изазваним злоупотребом оружја за масовно уништавање“, чиме је стекао назив дипломирани криминалиста-мастер. У току 2012. године уписао је докторске студије на Факултету безбедности, Универзитета у Београду. Успешно је положио све испите предвиђене наставним планом и програмом на докторским студијама.

Од 01.01.2011. године је запослен на Криминалистичко-полицијској академији као сарадник у настави на предметима „Безбедност у ванредним ситуацијама“ и „Управљање ризицима у систему заштите и спасавања. Након запослења у Криминалистичко-полицијској академији, на седници Катедре безбедносних наука је изабран за секретара катедре Безбедносних наука и до 2014. године је обављао ту функцију. У току 2013. године изабран је за асистента на споменутих предметима. До 2014. године био је ангажован и у школској полицијској испостави у Криминалистичко-полицијској академији. Укључен је у извођење свих обука студената у склопу Академије.

Ужа област истраживачких интересовања кандидата Владимира Цветковића јесу ванредне ситуације, катастрофе, управљање ризицима, цивилна заштита и пожарна безбедност. Служи се енглеским и немачким језиком.

Кандидат је објавио је следеће научне радове:

Cvetković, V., Dragičević, S., Petrović, M., Mijaković, S., Jakovljević, V., & Gačić, J. (2015). Knowledge and perception of secondary school students in Belgrade about earthquakes as natural disasters. *Polish journal of environmental studies*, 24(4), 1553-1561. doi: 10.15244/pjoes/39702.

Млађан, Д., Бабић, Ђ., **Цветковић, В.** (2012). Потреба за већим укључивањем друштвених наука у развој науке о пожарној безбедности. Трећа међународна научна конференција „Безбедносни инжењеринг, пожар, животна средина, радна околина, интегрисани ризици и 13. међународна конференција заштите од пожара и експлозије, Нови Сад, 18-19. октобар 2012. године, Висока техничка школа струковних студија, ISBN 978-86-6211-037-4, COBISS.SR-ID 274477575.

Млађан, Д., Марић, П., Барас, И., **Цветковић В.** (2012). Активности Сектора за ванредне ситуације на усклађивању политике Републике Србије са безбедносном политиком ЕУ у области цивилне заштите, зборник радова: „Усклађивање спољне политике Републике Србије са заједничком спољном и безбедносном политиком Европске уније“, Институт за међународну политику и привреду. - Београд, 2012, стр. 479 – 492.

Cvetković, V., Milojković, B., Mladan, D. (2013). *Climate Change as a Modern Security Threat*. Belgrade, Jaroslav Černi Institute for the Development of Water Resources, International Conference Climate change Impacts on Water Resources, 17-18 October 2013, Belgrade, Serbia, ISBN 978-86-82565-41-3, 168-174.

Цветковић, В., Јанковић, Б. & Бановић, Б. (2014). Анализа геопросторне и временске дистрибуције цунамија као природних катастрофа. Четврта међународна научна конференција „Безбедносни инжењеринг, пожар, животна средина, радна околина, интегрисани ризици“ и Четрнаеста међународна конференција заштита од пожара и експлозија. Нови Сад: Висока техничка школа струковних студија у

Новом Саду, Технички универзитет у Зволени и Факултет техничких наука, Департман за грађевинарство и геодезију, стр. 352-361, 2014.

Ранђеловић, Д., Поповић, Б., **Цветковић, В** (2010). *Компјутерски вируси*. Зборник радова, Научни скуп са међународним учешћем Право и форензика у криминалистици, Крагујевац, 15 – 17- септембра, Београд, Криминалистичко – полицијска академија, 2010. године, ISBN 978 – 86 – 7020 – 171 – 2, COBISS. SR – ID 177999628.

Светковић, В. (2014). Upravljanje u terorističkim vanrednim situacijama izazvanim upotrebom opasnih materija. Naučna konferencija: sigurnost urbanih sredina. E. Mujanović. Sarajevo, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije: 63-72.

Светковић, В. & Младовић, I. (2015). Mogućnosti zloupotrebe nuklearnog oružja u terorističke svrhe i krivično pravna zaštita. Osmi međunarodni naučni skup „Dani bezbjednosti“ na temu: Subjekti sistema bezbjednosti u ostvarivanju bezbjednosne funkcije države, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Banja Luka.

Млађан, Д., **Цветковић, В.** (2012). Police deployment in emergency situations caused by the abuse of weapons of mass destruction. Beograd: Medjunarodni naučni skup „Dani Arcibalda Rajsa“, тематски зборник радова међународног значај, организације Криминалистичко-полицијске академије, март 2012. године, од 533-547, УДК: 351.74/.75:623.45 341.675/.678, COBISS.SR-ID 192447500.

Светковић, В., Ivanov, A., & Sadiyeh, A. (2015). Knowledge and perceptions of students of the Academy of criminalistic and police studies about natural disasters. In: Dragana Kolarić, International scientific conference “Archibald Reiss days, thematic conference proceedings of international significance, Academy of Criminalistic and Police studies, 181-195.

Млађан, Д., **Светковић, В.** (2013). Classification of Emergency Situations. Beograd: Međunarodni naučni skup „Dani Arcibalda Rajsa“, 1-2. mart 2013, тематски зборник радова међународног значаја, организације Криминалистичко-полицијске академије, ISBN 978-86-7020-262-7, ISBN - 978-86-7020-190-3 (за издавачку целину), COBISS.SR – ID 202716428, UDC članka: 351.759.6/351.862.21od 275 do 291 stranice.

Мијалковић, С., **Светковић, В.** (2013). Vulnerability of Critical Infrastructure by Natural Disasters. Belgrade, zbornik radova - National Critical Infrastructure Protection, Regional Perspective, 2013, 91-102, ISBN 978-86-84069-84-1, Urednici zbornika: Kekovic Zoran, Čaleta Devis, Kešetović Želimir, Jevtić Zoran. Izdavač: University of Belgrade – Faculty of Security Studies, Institute for Corporative Security Studies, Ljubljana.

Светковић, В. (2014). Spatial and temporal distribution of floods like natural emergency situations. *International scientific conference Archibald Reiss days* (pp. 371-389). Belgrade: The academy of criminalistic and police studies.

Цветковић, В. (2014). Заштита критичне инфраструктуре од последица природних катастрофа. Седма међународна знаствено-стручна конференција „Дани кризног управљања“. Хрватска: Велика Горица, 22. и 23. мај, стр. 1281-1295.

Светковић, В., & Ivanov, A. (2014). Comparative analysis of national strategies for protection and rescue in emergencies in Serbia and Montenegro with emphasis on Croatia. In: Cane Mojanoski, International conference: Macedonia and the Balkans, a

hundred years after the world war I - security and euroatlantic integrations. Skopje: University St. Kliment Ohridski - Bitola, Faculty of Security, 200-216.

Cvetković, V., Stojković, D. (2014). Analysis of geospatial and temporal distribution of storms as a natural disaster. The international conference is organized by the Faculty of Security - Skopje - University St. Kliment Ohridski - Bitola in collaboration with Faculty of detectives and security - FON University - Skopje. International scientific conference - criminalistic education, situation and perspectives - 20 years after Vodinelic. Skopje, Republic of Macedonia, from 24th to 25th October 2014.

Gačić, J., Jakovljević, V., & **Cvetković, V.** (2015). *Floods in the Republik of Serbia - vulnerability and human security*. Editors: Ivica Đorđević, Marina Glamotchak, Svetlana Stanarević, Jasmina Gačić, Twenty Years of Human Security: Theoretical Foundations and Practical Applications, Belgrade: University of Belgrade – Faculty of Security Studies, 277-286.

Cvetković, V., & Ivanov, A. (2014). *Comparative analysis of national strategies for protection and rescue in emergencies in Serbia and Montenegro with emphasis on Croatia*. Paper presented at the International conference: Macedonia and the Balkans, a hundred years after the world war I - security and euroatlantic integrations, Skopje.

Ivanov, A., **Cvetković, V., & Sudar, S.** (2015). Recognition and perception of risks and environmental hazards on the part of the student population in the republic of Macedonia. In: Zlatko Žlogević i Oliver Bacanović, International scientific conference - Researching security - approaches, concepts and policies, 02-03. 06. 2015. University "St. Kliment Ohridski"- Bitola Faculty of Security – Skopje.

Cvetković, V., Mijalković, S. (2013). Spatial and Temporal distribution of geophysical disasters. Serbian Academy of Sciences and Arts and Geographical Institute Jovan Cvijic, SASA, International Conference Natural Hazards – Links between Science and Practice, 8-11 October 2013, ISBN 978-86-80029-58-0, Book of Abstracts.

Mijalković, S., **Cvetković, V.** (2013). Vulnerability of Critical Infrastructure by Natural Disasters. Belgrade, International Scientific Conference, Regional Perspective, October 24th, 2013, Belgrade (Organization University of Belgrade – Faculty of Security Studies), Book of Abstracts, ISBN 978-86-84069-82-7, COBISS.SR-ID 201998604.

Cvetković, V., Milojković, B., Mlađan, D., & Miladinović, S. (2014). The role of police in achieving security on the Danube as international waterways in Serbia. The third romanian-bulgarian-hungarian-serbian conference: University of Belgrade, Faculty of Geography University of Novi Sad, Faculty of Sciences, Department of Geography, Tourism and Hotel Management: Geographical Research and Cross-Border Cooperation within the Lower Basin of the Danube, Book of Abstracts, Srebrno jezero, 21-23. september.

Cvetković, V., & Ivanov, A. (2014). Comparative analysis of national strategies for protection and rescue in emergencies in Serbia and Montenegro with emphasis on Croatia. International conference: Macedonia and the Balkans, a hundred years after the world war I - security and euroatlantic integrations, Zbornik sažetaka. Skopje: University St. Kliment Ohridski - Bitola, Faculty of Security, 58-59.

Цветковић, В. (2014). Управљање у терористичким ванредним ситуацијама изазваним употребом опасних материја. XIV Међународна научна конференција

„Сигурност урбаних средина“, Зборник сажетака. Сарајево: Факултет за криминалистику, криминологију и сигурносне студије, стр. 82-84.

Цветковић, В. (2014). Заштита критичне инфраструктуре од последица природних катастрофа. Седма међународна знаствено-стручна конференција „Дани кризног управљања“, Зборник сажетака. Хрватска: Велика Горица, стр. 231-233.

Гаџић, Ј., Јаковљевић, В., **Цветковић, В.** (2014). Floods in the Republic of Serbia – Vulnerability and Human Security. Second International Conference on Human Security: Twenty Years of Human Security Y20HS, Book of Abstracts, November 7th and 8th, 2014.

Ivanov, A., **Cvetković, V.**, & Sudar, S. (2015). Recognition and perception of risks and environmental hazards on the part of the student population in the republic of Macedonia. In: Zlatko Žlogev i Oliver Bacanović, International scientific conference - Researching security - approaches, concepts and policies, 02-03. 06. 2015. University “St. Kliment Ohridski”- Bitola Faculty of Security – Skopje.

Cvetković, V. (2013). *Interventno-spasilačke službe u vanrednim situacijama*. Београд, Задужбина Андрејевић, Библиотека Initium, 2013, ISSN 1821-2484;41, ISBN 978-86-525-0110-6, COBISS.SR-ID 198265868. Кључне речи: ванредна ситуација, опасне материје, интервентно-спasilaчке службе, стандарди „8 корака“, полиција, ватрогасно-спasilaчке јединице, служба хитне медицинске помоћи, безбедност, опасно окружење, тероризам.

Јаковљевић, В., **Цветковић, В.**, & Гачић, Ј. (2015). *Природне катастрофе и образовање*. (монографија) Београд: Универзитет у Београду, Факултет безбедности.

Цветковић, В. (2012). *Задаци ватрогасно-спasilaчких јединица у терористичком нападу изазваном употребом оружја за масовно уништавање*. У зборник радова, Супростављање организованом криминалу и тероризму, Криминалистичко – полицијска академија, 2012. година, ISBN – 978-86-7020-232-0, COBISS.SR – ID 195570188.

Млађан, Д., **Цветковић, В.** (2011). *Стање и нови изазови ватрогасно – спasilaчких служби у свету*. у: Зборник радова, Супростављање организованом криминалу и тероризму, Криминалистичко – полицијска академија, 2011. година, ISBN 978-86-7020-201-6, COBISS. SR – ID 188134156.

Поповић, М., & **Цветковић, В.** (2013). Супротстављање савременом тероризму као допринос заштити људске безбедности. У С. Мијалковић. Београд: Криминалистичко-полицијска академија, 169-177.

Цветковић, В., Поповић, М., Садић, А. (2014). Могућности злоупотребе хемијског оружја у терористичке сврхе. У С. Мијалковић. Београд: Криминалистичко-полицијска академија.

Цветковић, В. (2014). Анализа геопросторне и временске дистрибуције климатских катастрофа. У М. Бајагић. Београд: Криминалистичко-полицијска академија.

Цветковић, В., Петровић, Д. (2015). Интегрисано управљање природним катастрофама. У С. Мијалковић, Развој институционалних капацитета, стандарда и процедура за супротстављање организованом криминалу и тероризму у условима међународних интеграција. Београд: Криминалистичко-полицијска академија.

Cvetković, V. (2014a). Analiza geoprostorne i vremenske distribucije klimatskih katastrofa *Tranzicija i ekonomski kriminal II* (pp. 163-183). Beograd: Kriminalističko-policijska akademija.

Cvetković, V. (2014). The impacts of climate changes on the risk of natural disasters. In T. Batkovski (Ed.), *International yearbook of the Faculty of security* (pp. 51-62). Skopje: Faculty of security.

Cvetković, V. (2014). Uloga policije u prirodnim katastrofama. Elementarne nepogode i vanredne situacije. N. Petrović, D. Todić and D. Mlađan. Beograd, Institut za uporedno pravo i Kriminalističko-policijska akademija: 215-243.

Поповић, М., **Цветковић, В.** (2012). Жене као учесници у мировним операцијама и доносиоци одлука у сектору безбедности. *Култура – Полис*, посебно издање 2, УДК 343.1 (497.11), COBISS.SR – ID 199568391, Повремено, ISSN 1820-4589.

Veličković, M., **Cvetković, V.** (2013). Uloga i obučavanje pripadnika vojske Srbije za eskortnu pratnju. *Vojno delo*, leto 2013, UDK 355/359, YU ISSN 0042-8426, UDK članka: 355.54 (497.11), 262-276.

Cvetković, V., & Mijalkovic, S. (2013). Spatial and temporal distribution of geophysical disasters. *Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic, SASA*, 63(3), 345-359. doi: 10.2298/ijgi1303345c.

Враћевић, Н., & **Цветковић, В.** (2014). Улога приватних оружаних снага у традиционалним концептима безбедности. *Војно дело*, 126-144.

Цветковић, В., Милојковић, Б., & Стојковић, Д. (2014). Анализа геопросторне и временске дистрибуције земљотреса као природних катастрофа. *Војно дело*, 2/2014, 166-185.

Цветковић, В. (2014). Геопросторна и временска дистрибуција вулканских ерупција. НБП – Журнал за криминалистику и право, 2/2014, 153-171.

Cvetković, V., & Dragicević, S. (2014). Spatial and temporal distribution of natural disasters. *Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic, SASA*, 64(3), 293-309. doi: 10.2298/ijgi1403293c.

Cvetković, V., Gačić, J., & Petrović, D. (2015). Spremnost studenata Kriminalističko-policijske akademije za reagovanje na prirodnu katastrofu izazvanu poplavom u Republici Srbiji. *Ecologica*, 22(78).

Cvetković, V., & Stojković, D. (2015). Knowledge and perceptions of secondary school students in Kraljevo about natural disasters. *Ecologica*, 22(77), 42-49.

Cvetković, V., Gačić, J., & Jakovljević, V. (2015). Geoprostorna i vremenska distribucija šumskih požara. *Vojno delo*, 2(2016).

Mijlković, S., & **Cvetković, V.** (2015). Viktimizacija ljudi prirodnim katastrofama - geoprostorna i vremenska distribucija. *Temida*, 4(17), 19-43.

Цветковић, В., Вучић, С., & Гачић, Ј. (2015). Климатске промене и национална одбрана. *Војно дело*, 5/2015.

Cvetković, V., Gačić, J., & Jakovljević, V. (2015). Impact of climate change on the distribution of extreme temperatures as natural disasters. *Vojno delo*, 6/2015.

Cvetković, V., & Stanišić, J. (2015). Relationship between demographic and environmental factors with knowledge of secondary school students on natural disasters. *Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic, SASA*, 65(3).

Milojević, S., Janković, B., & **Cvetković, V.** (2014). Prediction Model of Effective Studies at the Academy of Criminalistics and Police Studies. *NBP – Journal of criminalistics and law*, 1/2015, 135-149.

Млађан, Д., **Цветковић, В.**, Величковић, М. (2012). *Систем управљања у ванредним ситуацијама у Сједињеним Америчким државама. Војно дело*, пролеће/2012, УДК чланка: 351.759.6(73); 351.862.21(73), YU ISSN 0042-8426.

Цветковић, В., Поповић, М. (2011). *Мogućности злоупотребе оружја за масовно уништавање у терористичке сврхе. Безбедност 2* /2011, 149-168, UDK – 623.4/.459 : 343.326, YU ISSN 0409-2953.

Цветковић, В. (2015). Фактори утицаја на знање и перцепцију ученика средњих школа у Београду о природним катастрофама изазваним клизиштима. *Безбедност*, 1/2015.

Cvetković, V. (2013). *Mogućnosti zloupotrebe biološkog oružja u terorističke svrhe*. Beograd: časopis Bezbednost, godina LV, 1/2013, 122-140, UDK časopisa: 343+351.74./75 (05), YU ISSN 0409-2953, UDK članka 632.458.2:343.326, urednik: doc. dr Darko Marinković.

Ivanov, A., & **Cvetković, V.** (2014). The role of education in natural disaster risk reduction. *Horizons, international scientific journal*, year X Volume 16, september 2014, стр. 115-131.

Cvetković, V., & Bošković, D. (2015). Analiza geoprostorne i vremenske distribucije suša kao prirodnih katastrofa. *Bezbednost*, 3/2014, 148-165.

Cvetković, V., & Stojković, D. (2014). Komparativna analiza nacionalnih strategija bezbednosti Albanije, Makedonije i Crne Gore. *Bezbednost, policija i građani* (3-4), 239-251.

Цветковић, В. (2015). Спремност за реаговање на природну катастрофу - преглед литературе. *Безбједност, полиција и грађани*, 1-2/15(XI), 165-183.

Цветковић, В. (2015). Феноменологија природних катастрофа – теоријско одређење и класификација природних катастрофа. *Безбједност, полиција и грађани* (3-4).

Млађан, Д., **Цветковић, В.** (2011). *Систем обуке припадника Сектора за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије* у: Зборник радова, Национална конференција са међународним учешћем, Заштита на раду у XXI веку,- терорија и пракса, Тара, 04 - 08. октобара 2011., ISBN: 978-86-87495-24-1, COBISS.SR - ID 186569996, СІР 331.45/46(082) 502/504(082).

Цветковић, В., Аксентијевић, В., & Ивовић, М. (2015). Улога службе хитне медицинске помоћи у ванредним ситуацијама изазваним терористичким актима. Супротстављање савременим облицима криминалитета – анализа стања, европски стандарди и мере за унапређење, Криминалистичко-полицијска академија и Фондација „Ханс Зајдел” у сарадњи са Министарством унутрашњих послова Републике Србије.

Кандидат је учествовао у реализацији три научно-истраживачка пројекта, а са излагањима је учествовао на бројним међународним и домаћим научним и стручним конференцијама и семинарима:

- Члан научноистраживачког пројекта који реализује Криминалистичко-полицијска академија у Београду под називом: Управљање полицијском

организацијом у спречавању и сузбијању претњи безбедности у Републици Србији. Руководилац пројекта проф. др Дане Субошић, 2015. година;

- Члан научноистраживачког пројекта које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије: Развој институционалних капацитета, стандарда и процедура за супротстављање организованом криминалу и тероризму у условима међународних интеграција (бр. 179045), који реализује Криминалистичко-полицијска академија у Београду. Руководилац пројекта проф. др Саша Мијалковић, 2015. година;

- Члан научноистраживачког пројекта који је реализовала Криминалистичко-полицијска академија у Београду под називом: „Национална безбедност Републике Србије и безбедносне интеграције“. Руководилац пројекта: проф. др Младен Бајагић, 2014. година;

- Реализатор семинара: „Безбедност ученика у школским објектима“ који је предвиђен Каталогом програма сталног стручног усавшавања наставника, васпитача и стручних сарадника за школску 2014/2015. и 2015/2016. године;

- Добитник стипендије ОЕБС-а за трећу годину докторских студија на Факултету безбедности, 2015/2016. године;

- Завршен основни специјалистички курс за инспекторе из области цивилне заштите и управљања ризиком, 2014. година;

- Завршен основни курс за ватрогасца-спасиоца у трајању од 4 месеца у Управи за ванредне ситуације за град Београд, стечено звање ватрогасца-спасилац, 2012. година;

- Положен стручни испит заштите од пожара са високом стручном спремом, 2012. година;

- Certificate, DCAF, Border Security Programme certifies that Mr. vladimir Cvetkovic has successfully participated in the seventh Future Leaders Training which took place in Andermatt, Switzerland, Geneva Centre for The Democratic Control of Armed Forces (DCAF), 2011. godina;

- Certificate of Participation, Weapons of Mass Destruction Crime Scene Operations Course, United States of America, Department of Defense International Counterproliferation Program, 2011. godina;

- Certificate, Sixth Regional Course in International Humanitarian Law, BU Faculty of Political Sciences, 2009;

- Стручна пракса у Сектору за ванредне ситуације у току 2011. године;

- Награда за првог студента у рангу дипломираних студента Криминалистичко полицијске академије у Земуну, 2. октобар 2010. године, додељена сребрна значка;

- Изабран на скупштини општине Лапово, за најбољег студента у историји општине, 2009. година;

- Награда за најбољег студента треће године Криминалистичко полицијске академије у Земуну, 2. октобар 2009. године;

- Награда за најбољег студента друге године Криминалистичко-полицијске академије у Земуну, 2. октобар 2008. године;

- Награда за најбољег студента прве године Криминалистичко полицијске академије у Земуну, 2. октобар 2007. године;

- Grant by the Fund for Young talents of the Republic of Serbia for the undergraduate students of final years (2009/10);

- Добитник „Школарине Еуро банке за студенте Србије“ у оквиру пројекта „Инвестирајмо у европске вредности“, због посебног истицања у области криминалистичко и полицијско-безбедносних студија у току 2009. година;

- Додељена награда, ручни сат марке „Гиссот“ за трећег најбољег кадета са просеком 5.00 у Средњој школи унутрашњих послова у Сремској Каменици;

- Диплома за мајсторско звање ЈУЈУТСУ, 2005. години;

- Диплома за радио аматера е класе, Сремска Каменица, 2004. година;

- У основној школи за изузетне постигнуте резултате, 6 посебних (физика, немачки, историја, српски, биологија и техничко образовање) и седма Вукова диплома.

1.1. Основни подаци о дисертацији

Докторска дисертација **Владимира М. Цветковића** МА, под насловом „*Спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у РС*“ написана је на 604 страница. Текстурални део рада обогаћен је са 222 табеле, 5 слика и 37 графикана.

Докторска дисертација представља мултиметодско истраживање у склопу којег је примењена квантитативна (анкетирано је 2500 грађана РС у 19 локалних заједница угрожених поплавом) и квалитативна истраживачка традиција (полуструктурисани интервју са 10 сарадника). Она садржи следеће целине: Увод, Теоријски део (Феноменологија природних катастрофа – појмовно одређење природних катастрофа, класификација природних катастрофа, последице природних катастрофа, интегрисано управљање у природним катастрофама, геопросторна и временска дистрибуција природних катастрофа, међународно-национални легислативни оквир и смањење ризика од природних катастрофа; поплава као природна катастрофа – појмовно одређење и врсте поплава, узроци и последице поплава, геопросторна и временска дистрибуција природних катастрофа изазваних поплавама; спремност за реаговање на природне катастрофе – појмовно одређење и врсте спремности за реаговање, повезаност демографских карактеристика и спремности грађана за реаговање, повезаност социо-економских карактеристика и спремности грађана за реаговање, повезаност психолошких карактеристика и спремности грађана за реаговање), Истраживачки део (методолошки оквир истраживања – предмет истраживања, циљеви истраживања, хипотетички оквир истраживања, извори података, технике и процедуре прикупљања података, варијабле и истраживачки инструменти, обрада и анализа података; резултати и дискусија – квантитативно истраживање, квалитативно истраживање; повезаност демографских карактеристика и спремности грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом – повезаност пола грађана и спремности за реаговање, повезаност година старости грађана и спремности за реаговање, повезаност нивоа образовања и спремности грађана за реаговање, повезаност успеха у средњој школи и спремности грађана за реаговање, повезаност имања деце и спремности грађана за реаговање; повезаност социо-економских карактеристика и спремности грађана за реаговање – повезаност запослености и

спремности грађана за реаговање, повезаност висине прихода и спремности грађана за реаговање, повезаност брачног статуса и спремности грађана за реаговање, повезаност статуса регулисане војне обавезе и спремности грађана за реаговање, повезаност удаљености куће/стана од реке и спремности грађана за реаговање; повезаност психолошких карактеристика и спремности грађана за реаговање - повезаност страха и спремности грађана за реаговање, повезаност претходног искуства и спремности грађана за реаговање, повезаност перцепције ризика и спремности грађана за реаговање, повезаност мотивисаности и спремности грађана за реаговање, повезаност нивоа религиозности и спремности грађана за реаговање) и Закључна разматрања.

На крају је приложен списак коришћене литературе, који садржи 414 референци. Дисертација такође садржи и прилоге: анкетни упитник о спремности грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом, транскрипте интервјуа, водич за интервју, упитник за учеснике полуструктурисаног интервјуа, изјава о ауторству, изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторске дисертације, изјава о коришћењу.

2. Предмет и циљ дисертације

Кандидат истиче да разноврсни утицаји одређених индивидуалних и друштвених фактора на спремност грађана за реаговање на природне катастрофе представљају веома актуелно истраживачко питање. Сходно томе, предмет истраживања је усмерен ка испитивању односа/везе између одређених независних (демографских, социо-економских и психолошких) променљивих и зависне променљиве спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом. Операционализацијом теоријског одређена спремности, кандидат је извео скуп димензија које је испитивао: знање о поплави и начину реаговања; поседовање усмених/писмених планова заштите и спасавања; обавештеност и заинтересованост за спровођење превентивних мера; поседовање залиха хране и воде; поседовање нужне опреме; способности и вештине за реаговање. Дакле, кандидат у докторској дисертацији испитује природу повезаности и утицаја демографских, социо-економских и психолошких карактеристика грађана на ниво њихове спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији. Посебно се у докторској дисертацији испитује природа повезаности и утицаја пола, година, нивоа образовања, успеха у средњој школи и имања деце (демографске карактеристике), запослености, висине прихода, брачног стања, регулисане војне обавезе и удаљености куће/стана од реке (социо-економске карактеристике), страха, претходног искуства, перцепције ризика, мотивисаности, и нивоа религиозности (психолошке карактерике) на спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији.

Утврђивањем нивоа и фактора утицаја на спремност грађана Републике Србије за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом, кандидат у докторској дисертацији остварује предуслове за осмишљавање и имплементацију различитих програма, стратегија и кампања усмерених ка подизању њихове спремности, а уједно и отпорности на настале последице.

Имајући у виду предмет истраживања, кандидат је за реализацију истраживања одабрао локалне заједнице са високим и ниским ризиком настанка поплава. Имајући у виду услове под којима се резултати научног истраживања могу генерализовати на целокупну популацију грађана РС, истраживање је спроведено на територији већег броја локалних заједница различитих по својим демографско-социјалним карактеристикама. Због тога, обухваћене су градске и сеоске локалне заједнице у различитим деловима Србије. Конкретно речено, истраживање је спроведено у следећим локалним заједницама: Обреновац, Шабац, Крушевац, Крагујевац, Сремска Митровица, Прибој, Баточина, Свилајнац, Лапово, Параћин, Смед. Паланка, Јаша Томић, Лозница, Бајина Башта, Баточина, Смедерево, Нови Сад, Краљево, Рековац и Ужице.

Кандидат је у спровођењу истраживања користио приступе научних дисциплина које се односе на безбедност или још прецизније на дисциплине у којима се природне катастрофе проучавају као безбедносне претње по живот, здравље и имовину грађана. Такође, у докторској дисертацији кандидат је користио и становишта најопштијих друштвених наука – социологије, психологије или конкретније социјалне психологије, затим природних наука (у првом реду географије, математике и статистике), али и организационих наука, права, економије итд.

Кандидат истиче да у научној литератури не постоји јасан консензус у погледу природе и начина утицаја разноврсних фактора на мотивисаност и баријере за осмишљавање и имплементацију одговарајућих мера спремности. Управо с тога, систематичним прегледом постојећих истраживања и примењених теоријских концепата, уочена је неопходност њихове даље систематизације, а посебно потреба даљег објашњења међусобне повезаности демографских, социо-економских и психолошких фактора са нивоом спремности грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом. Кандидат у неексперименталном истраживању полази од питања да ли су грађани спремни за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији. Ако нису спремни, зашто нису спремни и који су то фактори који утичу на њих и ниво њихове спремности.

Имајући у виду да је у оквиру истраживања планирано објашњење утицаја демографских, социо-економских и психолошких фактора који утичу на предузимање или непредузимање мера превентивног карактера, односно ниво спремности, може се констатовати да истраживање у кључном делу има експликативни циљ. Наиме, истраживачки дизајн усмерен је на утврђивање природе и јачине повезаности наведених фактора са спремношћу грађана за реаговање на поплаве. Овај циљ је остварен проучавањем и објашњењем начина на који начин пол, године, брачно стање, приходи на нивоу домаћинства, власништво куће/стана, перцепција ризика, страхови, претходна искуства и знања о поплавама утичу на спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији.

Спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у РС, као динамична категорија, веома је променљива. Због тога, национална истраживања широм света се обављају континуирано сваке године. Имајући у виду да у Србији није спроведено такво истраживање ни у једној години, кандидат истраживање базира на 2015. години. Такође, истраживањем се обухватају и

претходна искуства грађана у вези реаговања на природне катастрофе изазване поплавама.

3. Основне хипотезе од којих се пошло у истраживању

У докторској дисертацији полази се од опште хипотезе која представља проверавање тврдње да постоји веза између демографских (пол, године, ниво образовања, успех у средњој школи и имање деце) социо-економских (запосленост, висина прихода, брачно стање, регулисана војна обавеза и удаљености куће/стана од реке) и психолошких карактеристика (страх, претходно искуство, перцепција ризика, мотивисаност, и ниво религиозности) грађана и нивоа њихове спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији за који се претпоставља да се налази на нивоу претпланирања. При томе, ниво претпланирања подразумева да грађани препознају проблем и прихватају да се нешто мора учинити. Полазећи од опште хипотезе, дефинисане су и три посебне хипотезе:

Прва посебна хипотеза се односи на проверавање тврдње постојања повезаности између демографских карактеристика (пол, године, ниво образовања, успех у средњој школи и имање деце) грађана РС и нивоа њихове спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом.

Друга посебна хипотеза се односи на проверавање тврдње постојања повезаности између социо-економских карактеристика (запосленост, висина прихода, брачно стање, регулисана војна обавеза и удаљености куће/стана од реке) грађана РС и нивоа њихове спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом.

Трећа посебна хипотеза се односи на проверавање тврдње постојања везе између психолошких карактеристика (страх, претходно искуство, перцепција ризика, мотивисаност, и ниво религиозности) грађана РС и нивоа њихове спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом.

Имајући у виду мултиметодски приступ пројективног истраживања, кандидат је у раду користио различите изворе података. Коришћени извори података је на најопштијем нивоу сврстао у две групе: постојећи извори података и подаци су стварани за потребе истраживања. Од постојећих извора података кандидат је користио документацију и архивску грађу различитих локалних, регионалних, националних и међународних институција (исцрпни приказ планираних извора података, форме докумената, као и тип података коришћених у раду кандидат је представио у табели. Поред наведених података, коришћени су и различити материјали који су обухватили широку категорију извора: новине, саопштења за медије и медијске наступе доносилаца одлука које су од значаја спремност грађана за реаговање на поплаве. У раду су анализирани извештаји, мапе као и правни акти којима се уређује област заштите од природних катастрофа у Републици Србија. Такође, коришћена је сва доступна научна и стручна публикација објављена на домаћем и страном језику.

У анализи тако систематизованих података коришћене су следеће методе: секундарна анализа, анализа садржаја, упоредна правна анализа и преглед литературе. Од новостворених, коришћени су подаци генерисани спровођењем

анкетирања грађана и интервјуисања одређених информаната, што намеће примену технике анкетирања и интервјуисања.

Кандидат је анкетним испитивањем, прикупио податке о демографским, социо-економским и психолошким карактеристикама грађана и њиховој спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом. Сређени, класификовани и обрађени подаци анализирани су коришћењем више техника: одређивање учесталости (фреквенције) одређеног одговора у укупној маси одговора испитаника, одређивање процента учешћа одређеног одговора у укупној маси одговора и χ^2 тест независности којим су се утврђивале статистички значајне разлике између група које су се поредиле, или се утврђивале статистички значајне везе између појединих одговора. Поред χ^2 тест независности, коришћена је једнофакторска анализа варијансе (One-way ANOVA) и t – тест независних узорака (independent samples T test). Пре него што се приступило анализи података употребом одговарајућих статистичких техника, сирови подаци добијени из упитника прошли су прелиминарну припрему података као што су: едитовање, кодирање и статистичко прилагођавање података. Након припремања података, први корак у анализи података био је анализа сваког питања или мере саме по себи. Таква анализа је спроведена табелирањем података са циљем: одређивања емпиријске расподеле посматраних варијабли и израчунавања дескриптивних статистичких показатеља: мере централне тенденције (средња вредност, медијана и модус), мере дисперзије (интервал варијације, стандардна девијација и коефицијент варијације) и мере облика распореда (симетричност и спљоштеност). Након тога, подаци су били подвргнути унакрсном табелирању и статистичким техникама.

Популацију чине сви пунолетни становници локалних заједница у којима се догађала или постоји ризик да се догоди поплава. Величина узорка је усклађивана са географском (заступљене су локалне заједнице из свих региона Србије) и демографском величином саме заједнице. Дакле, кандидат је имајући у виду све локалне заједнице у Републици Србији у којима се догодила или постоји висок ризик да се догоди поплава, методом случајног узорка одабрано је њих деветнаест од укупно 150 општина и 23 града и града Београда. Анкетирање грађана је спроведено у следећим локалним заједницама: Обреновац, Шабац, Крушевац, Крагујевац, Сремска Митровица, Прибој, Баточина, Свилајнац, Лапово, Параћин, Смед. Паланка, Јаша Томић, Лозница, Бајина Башта, Баточина, Смедерево, Нови Сад, Краљево, Рековац и Ужице.

У одабраним локалним заједницама кандидат је истраживање обавио у оним деловима који су били најугроженији у односу на висину воде или потенцијални ризик. У самом анкетном испитивању била је примењена стратегија испитивања у домаћинствима уз примену вишеетапног случајног узорка. У првом кораку, који се односи на примарне узорачне јединице били су одређени делови заједнице у којима ће се обавити истраживање. Тај процес, пратило је креирање мапе и одређивање процентуалног учешћа сваког таквог сегмента у укупном узорку. У другом кораку који се односи на истраживачка језгра, одређене су улице или делови улица на нивоу примарних узорачних јединица. Свако истраживачко језгро било је одређено као путања са прецизираном почетном и крајњом тачком кретања. У следећем кораку, одређена су домаћинства у којима је спроведено анкетирање. Број домаћинстава је усклађиван са бројношћу заједнице. Коначни корак, односио се на

процедуру избора испитаника унутар претходно дефинисаног домаћинства. Селекција испитаника је спроведена процедуром следећег рођендана за пунолетне чланове домаћинства. Сам процес анкетирања за сваку локалну самоуправу се одвијао три дана у току недеље, укључујући и викенде. У току наведена три дана, анкетирање је спроведено у различитим временским периодима.

Поред квантитативног, кандидат је спровео и квалитативно истраживање. Наиме, стицање продубљенијих увида, који би послужили за што адекватнију интерпретацију налаза добијених анкетним испитивањем грађана о спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом је незамисливо без спровођења одређених интервјуа. На тај начин, могуће је створити општу и ширу слику о односу који грађани имају према спремности за реаговањем. Управо стога, реализовано је десет полуструктурисаних интервјуа са учесницима (грађанима) из локалних заједница који су више пута доживели последице поплава. При томе, интервјуи су спроведени са сарадницима из Лознице, Шапца, Сремске Митровице, Прибоја, Баточине, Сечња, Новог Сада, Лапова, Рековца и Крушевца. Учесницима је био постављен идентичан сет основних питања, након чега су разговори били усмеравани сходно проценама о заинтересованости, искрености и озбиљности. Полуструктурисани интервју подразумевао је конципирање водича за разговор који је пратио концептуални оквир анкетног упитника. Водич је садржао отворена питања која су се односила на различите аспекте спремности грађана за реаговање:

4. Кратак опис садржаја дисертације

Докторска дисертација садржи теоријски и истраживачки део. У оквиру теоријског дела постоје три поглавља: I - Феноменологија природних катастрофа, II - Поплава као природна катастрофа, и III - Спремност за реаговање на природне катастрофе.

У првом поглављу теоријског дела дисертације „Феноменологија природних катастрофа“ постоје следеће целине: појмовно одређење природних катастрофа; класификација природних катастрофа; последице природних катастрофа; интегрисано управљање у природним катастрофама; геопросторна и временска дистрибуција и међународно-национални легислативни оквир. У првом поглављу докторске дисертације, кандидат указује да у научној литератури, домаћој и светској, теоријско одређење катастрофа представља веома актуелно питање. Неопходност и мотивисаност аутора за успостављање концизних дефиниција, произилази из потребе јасног разграничења катастрофа од свега осталог, а најпре, од њему сродних концепата као што су опасности, кризе и ризици. Кандидат у склопу прегледа литературе о теоријском одређењу (дефиницијама) природних катастрофа усмерен је ка: идентификовању релевантних дефиниција „катастрофа“ као општијег појма и „природних катастрофа“ као његове подврсте; сврставању свих дефиниција у одређене периоде њиховог настанка; разграничењу са другим повезаним концептима, најпре са природним опасностима и кризама; сажимању релевантних теоријских одређења у циљу конципирања свеобухватне дефиниције са јасним садржајем и обимом појма природних катастрофа. Надаље, систематским приступом кандидат елаборира постојеће класификације природних катастрофа, посебно истичући да се све

природне катастрофе могу разврстати према пореклу свог настанка на литосферске, хидросферске, атмосферске и биосферске. Након, детаљно анализиране и изложене материје о класификацијама, кандидат своју пажњу усмерава ка сагледавању последица природних катастрофа, а понајвише поплава. Наиме, у докторској дисертацији се указује да природне катастрофе проузрокују широк спектар последица које се често тешко прате и прецизно мере. Њихово тешко праћење и мерење, посебно се односи на економске последице. Последице природних катастрофа по људе, њихова материјална добра и животну средину могу бити примарног и секундарног карактера. Након анализе последица природних катастрофа, кандидат посебну пажњу посвећује управљању у природним катастрофама. Наиме, указује се да су одувек постојали организовани покушаји да се људска друштва одупру негативним утицајима природних катастрофа. У раду, кандидат истиче да постоји разлика између традиционалног и савременог управљања катастрофама.

У другом поглављу теоријског дела дисертације „Поплава као природна катастрофа“ постоје следеће целине: појмовно одређење и врсте поплава; узроци и последице поплава; и геопросторна и временска дистрибуција поплава. Кандидат у овом поглављу кроз преглед литературе анализира разноврсне дефиниције поплаве. Посебну пажњу посвећује њиховој класификацији. Након тога, кандидат анализира узроке и последице поплава по становништво, и њихова материјална добра.

У трећем поглављу теоријског дела дисертације „Спремност за реаговање на природне катастрофе“ постоје следеће целине: појмовно одређење и врсте спремности за реаговање на природне катастрофе; повезаност демографских карактеристика и спремности грађана за реаговање; повезаност социо-економских карактеристика и спремности грађана за реаговање; повезаност психолошких карактеристика и спремности грађана за реаговање; преглед коришћених истраживачких процедура за испитивање спремности за реаговање; теорија спремности; и модел промене личног понашања у вези спремности на катастрофе. У склопу наведеног поглавља, кандидат истиче не постојање опште прихваћене дефиниције спремности за реаговање на природне катастрофе. Наглашава да се једноставно може стећи утисак да је одређивање садржаја и обима тог појма донекле и маргинализовано. Имајући у виду значај спремности као једног од битног елемента управљања у природним катастрофама, кандидат посебну пажњу посвећује дефинисању спремности као значајног концепта у области природних катастрофа и шире. Након тога, износе се резултати претходних истраживања у вези повезаности демографских, социо-економских и психолошких карактеристика грађана са њиховом спремношћу за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији.

У оквиру истраживачког дела постоје три поглавља: I – Методологија истраживања, II – Резултати и дискусија (квантитативно и квалитативно истраживање), и III – Повезаност демографских карактеристика и спремности грађана за реаговање; IV – Повезаност социо-економских карактеристика и спремности грађана за реаговање; и V – Повезаност психолошких карактеристика и спремности грађана за реаговање.

У првом поглављу истраживачког дела дисертације „Методологија истраживања“ постоје следеће целине: предмет истраживања (временско,

просторно и дисциплинарно одређење предмета истраживања), циљеви истраживања, хипотетички оквир истраживања, извори података (постојећи и извори података непосредно креирани за потребе истраживања), технике и процедуре прикупљања података (прикупљање квантитативних података – узорак; структура узорка анкетираних грађана према демографских карактеристикама и структура узорка анкетираних грађана према социо-економским карактеристикама) и прикупљање квалитативних података - узорак), варијабле и истраживачки инструменти, обрада и анализа података. У наведеном поглављу кандидат кандидат детаљно операционализује предмет и циљеве истраживања и аргументује хипотетички оквир кроз једну општу и три посебне хипотезе. Имајући у виду мултиметодски приступ спроведеног истраживања, у раду су коришћени и различити извори податка. Коришћени извори података се на најопштијем нивоу могу сврстати у две групе: постојећи извори података и подаци су стварани за потребе истраживања.

У другом поглављу истраживачког дела дисертације „Резултати и дискусија“ постоје следеће целине: квантитативно истраживање (перцепција спремности грађана за реаговање; знање у вези природних катастрофа изазваних поплавом; залихе за природну катастрофу изазвану поплавом; план домаћинства за реаговање; обука у вези природне катастрофе изазване поплавом; и ниво спремности грађана Србије за реаговање); квалитативно истраживање (анализа и интерпретација резултата). Наиме, у наведеном делу квантитативног истраживања кандидат износи дескриптивне статистичке резултате спроведеног анкетног испитивања 2500 грађана у 19 локалних заједница, уз помоћ којег су прикупљени подаци о демографским, социо-економским и психолошким карактеристикама грађана и њиховој спремности за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом. Резултати се приказују табеларно и графички због боље визуелизације резултата. У склопу квалитативног истраживања, кандидат износи резултате спроведеног полуструктурисаног интервјуа 10 сарадника.

У трећем поглављу истраживачког дела дисертације „Повезаност демографских карактеристика и спремности грађана“ постоје следеће целине: повезаност пола грађана и спремности за реаговање, повезаност година старости грађана и спремности за реаговање, повезаност нивоа образовања и спремности грађана за реаговање, повезаност успеха у средњој школи и спремности грађана за реаговање, повезаност имања деце и спремности грађана за реаговање. У наведеном делу, кандидат износи резултате испитивања повезаности демографских карактеристика и спремности грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији.

У четвртном поглављу истраживачког дела дисертације „Повезаност социо-економских карактеристика и спремности грађана“ постоје следеће целине: повезаност запослености и спремности грађана за реаговање, повезаност висине прихода и спремности грађана за реаговање, повезаност брачног статуса и спремности грађана за реаговање, повезаност статуса регулисане војне обавезе и спремности грађана за реаговање, повезаност удаљености куће/стана од реке и спремности грађана за реаговање. У наведеном делу, кандидат износи резултате испитивања повезаности социо-економских карактеристика и спремности грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији

У петом поглављу истраживачког дела дисертације „Повезаност психолошких карактеристика и спремности грађана“ постоје следеће целине: повезаност страха и спремности грађана за реаговање, повезаност претходног искуства и спремности грађана за реаговање, повезаност перцепције ризика и спремности грађана за реаговање, повезаност мотивисаности и спремности грађана за реаговање, повезаност нивоа религиозности и спремности грађана за реаговање. У наведеном делу, кандидат износи резултате испитивања повезаности психолошких карактеристика и спремности грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији

У склопу закључних разматрања кандидат најпре износи резултате дескриптивних статистичких анализа у вези перцепције, знања и залиха за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у РС. Затим, приказују се генерални резултати испитивања повезаности демографских, социо-економских и психолошких карактеристика грађана и њихове спремности за реаговање. На крају, кандидат даје јасне препоруке за унапређење нивоа спремности грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом РС.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације

Поплаве као природне катастрофе немогуће је спречити у потпуности. Као такве, представљају последице природних закона на које човек најчешће нема одлучујући утицај. Оно што је могуће предузети, у појединим случајевима, односи се на активности чији је циљ превенција природних катастрофа и/или умањење штетних последица када се поплава догоди. Међутим, које све активности треба предузети и који су фактори који утичу на човека да те активности предузме или не предузме представља недовољно разјашњено питање.

Имајући у виду учесталост и последице поплава на територији Републике Србије у протеклих неколико година, такво питање додатно добија на значају. Давањем одговора на питање да ли су грађани спремни за реаговање и који фактори утичу на ниво њихове спремности може бити од великог значаја при доношењу одлуке надлежних државних органа о евентуалној стратегији за унапређење спремности грађана за реаговање на природне катастрофе. Резултати овог истраживања такође могу опредељујуће утицати и на конкретне активности које могу предузимати државни органи, локалне заједнице, хуманитарне организације, организације цивилног друштва, али и сами грађани, а у циљу унапређења спремности за реаговање на поплаву као природну катастрофу. Посебно је важно истаћи да су слична истраживања у страним државама већ спровођена, тако да резултати докторске дисертације неће омогућити само проверу и унапређење постојећег знања о спремности грађана за реаговање на поплаве, него ће омогућити и компарирање добијених резултата. На основу резултата истраживања биће могуће испитати ниво спремности грађана Републике Србије у односу на грађане других држава, како у региону, тако и у свету.

Научни допринос докторске дисертације се огледа у научном објашњењу утицаја демографских, социо-економских и психолошких фактора који утичу на предузимање или непредузимање мера превентивног карактера, односно ниво спремности, може се констатовати да истраживање у кључном делу има

експликативни циљ. Наиме, истраживачки дизајн усмерен је на утврђивање природе и јачине повезаности наведених фактора са спремношћу грађана за реаговање на поплаве. Овај циљ је остварен проучавањем и објашњењем начина на који пол, године, брачно стање, приходи на нивоу домаћинства, власништво куће/стана, перцепција ризика, страхови, претходна искуства и знања о поплавама утичу на спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији.

Нажалост, у домаћој литератури има веома мало радова о спремности грађана за реаговање на природне катастрофе, са тим да је у тим радовима истраживачки приступ проучаваном предмету индиректан. Дакле, у тим радовима, предмет истраживања се односи на спремност система заштите и спасавања и то преваходно на интервентно-спасилачке службе. На тај начин, питање спремности грађана је донекле и маргинализовано. Све наведено условно се може свести на систематизацију постојећег знања о спремности грађана за реаговање на поплаве, унапређење постојеће емпиријске грађе и упоређивање остварених резултата са резултатима претходних истраживања, као и конципирање будућих истраживања на ову тему, а што би представљало научну оправданост планираног истраживања.

Друштвена оправданости докторске дисертације подразумева примену резултата истраживања са циљем утврђивања конкретних активности ради унапређења спремности, али и евентуално конципирање шире стратегије унапређења спремности која би се могла спроводити на нивоу државе или региона који су најугроженији од поплава.

6. Закључак и предлог Комисије

На основу увида у завршену докторску дисертацију кандидата **Владимира М. Цветковића** „*Спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији*“, Комисија констатује да је кандидат успешно обрадио постављену тему. Предмет и циљеви истраживања су адекватно постављени, теоријски и методолошки оквир рада кохерентни и утемељени на релевантним научним достигнућима и савременој емпиријској пракси. Кандидат је у апсолутној мери следио одобрену структуру на коју је сагласност дало Наставно-научно веће Факултета безбедности и Стручно веће Универзитета у Београду.

На основу свега изложеног, имајући у виду резултате спроведеног мултиметодског истраживања, научни и друштвени допринос докторске дисертације, Комисија даје позитивну оцену докторске дисертације и Наставно-научном већу Факултета безбедности Универзитета у Београду

ПРЕДЛАЖЕ

да прихвати позитивну оцену докторске дисертације кандидата **Владимира М. Цветковића**, под насловом „Спремност грађана за реаговање на природну катастрофу изазвану поплавом у Републици Србији“ и одобри јавну одбрану.

У Београду, 18.11.2015. године

КОМИСИЈА :

1. проф. др Владимир Јаковљевић, председник

2. проф. др Зоран Кековић, члан

3. проф. др Желимир Кешетовић, члан

4. проф. др Славољуб Драгићевић, члан

5. доц. др Јасмина Гачић, члан